

Lord Ganeshan jalanjäljillä Hampissa

2.7.2017 6.00

Heräsin aamuyöstä puhelinsoittoon Intian Goassa. Puhelimessa intialainen apuopas toivotti huomenet ja varmisti, että olin ymmärtänyt oikein bussin lähtöajan kello 5.15.

Marssin pienen suomalaisryhmän mukana läheiselle kappelille. Opas ehti soittaa 200 metrin matkalla vielä kaksi kertaa ja kysyä, olemmeko jo tulossa. Tätä pidin jo hiillostuksena, mutta matkanjärjestäjä tuntui ottaneen tehtävän varman päälle.

Bussi noukki matkalaiset Calangutesta ja Candolimista. Eri kansallisuuksista koostuva seurueemme oli matkalla kuuluisalle Hampin temppelialueelle, joka sijaitsee Karnatakan osavaltiossa, Tungabadra-joen varrella.

Vijayanagarin valtakunta hallitsi Hampin alueella Etelä-Intiaa 1300-1600 välisenä aikana. Muslimivalloittajien tuhottua valtakunnan Hampi on jatkanut rauhallista elämäänsä. Sen jyrkevät temppelit ja aavistus menneestä loistosta ovat yhä jäljellä.

Nousimme kahden järeän dieselveturin vetämään Huwrah Express -junaan Margaon asemalta, Goasta. Juna kulki väliä Vasco da Cama-Kolkata. Kahdeksan tunnin matkan päässä oli määräasemamme Hospet, jossa sijaitsevat Hampin hotellit.

Matka yli läntisen Ghats-vuoriston on yksi Intian kauneimmista. Juna kulki vuoristossa läpi lukuisten kivitunnelien, joiden pohjan lähdevesi oli kastellut. Metsät näyttivät Amatsinin viidakoilta. Matkalla sivuutimme Dudhsagar-putoukset, joita paikalliset kutsuvat nimellä "Maitojet".

Aamulla lähdimme Hampin tempeleille 12 kilometrin päähän. Kapea tie kulki heräävien kylien läpi. Bussi joutui pysähtymään useita kertoja ja väistämään vastaan tulevia kahden härän vetämiä tiili- ja sokeriruokokuormia.

Viimein bussi kaarsi Hemakuta Hillin kivikukkulan juurelle. Kallioiden peittäämä Hampin alue on entistä merenpohjaa. Maanjäristykset ovat nostaneet pintaan valtavia siirtolohkareita. Temppelet on rakennettu näille perustuksille.

Sasivekalu Ganesh, Sinapinsiemen Ganesha istui pulleine vatsoineen temppelessään. Hinduisten mytologia kertoo, että Ganesha oli suuri herkkusuu. Kerran hän söi niin paljon, että hänen vatsansa oli haljeta. Hän sai kiinni gobran ja sitoi sen vyöksi ympärilleen, näin hän pelasti vatsansa. Nykyisinkin Ganeshaa esittävässä patsaissa ja piirroksissa hänen vatsansa ympärillä on gobra.

Jätimme Sasivekalu Ganeshan ja lähdimme kiipeämään Hemakuta Hillin yli. Kukkula on korkea, mutta nousu loivaa ja liikkuminen helppoa. Kukkulan laelta avautuu huikaiseva näky alas laaksoon, jossa sijaitsee Virupakshan 120-metrinen torni, Shivan, Pampan ja Bhuvaneswarin pyhätyöt. Tornin takana on temppelepiha.

Temppeleinsu tervehti matkailijoita ja intialaisia pyhiinvaeltajia, joille pyhän norsun koskettaminen on tärkeää. Riisuimme sandaalit ja päähineet ja tutustuimme kahteen pyhätyöön, joista toisessa pappi sipaisi onnenmerkin väriaineella otsaan pientä rahalahjoitusta vastaan.

Eri aikoina rakennetut pyhätyöt ja temppelet ovat sokkeloisia. Joissakin on vielä alkuperäiset kattomaalaukset, alttarit ja pyhäinkuvat. Temppelepihan seinällä komeilevat kiveen hakatut Kama Sutra -tyyppiset korkokuvat. Lihalliset nautinnot eivät ole olleet outo asia Intian kansoille.

Siirryimme seuraavalle temppelealueelle. Kuningattaren kylpylärakennukseen on päässyt vain kuningatar ja hänen hovinaisensa. Vesi kylpylään ja muuallekin Hampin alueelle on johdettu kanavia ja roomalaistyyliä akvedukteja pitkin. Suuren altaan vesi on koristeltu aikoinaan kukilla ja hajustettu parfyymeillä.

Kuninkaan palatsista oli jäljellä vain jykevät perustukset. Puurakenteiset yläosat olivat hävinneet ajan saatossa, pääosin tulipalojen seurauksena. Maassa lojui valtava kivinen tulinpuolisko, joka on avattu ja suljettu monen miehen tai norsun voimin. Alueella nähtiin myös hallintokorttelin perustukset ja kuninkaan salahuone. Lähellä oli 1980-luvulla löydetty Hampin alueen suurin vesitankki, joka on ollut löydettyänsä mudan peitossa. Myös siihen johti akvedukti.

Kuningattaren palatsi, Lotus Mahal on alueen kaunein palatsi, jossa on muslimi- ja intialaisvaikutteita. Siinä oli terrakottapiiput, jotka pitävät sisätilat viileinä kovillakin helteillä. Alueella on myös 11 norsun talli. Pihan toisessa laidassa on norsunhoitajien, *mahutien* majapaikka, joka toimii nykyisin museona.

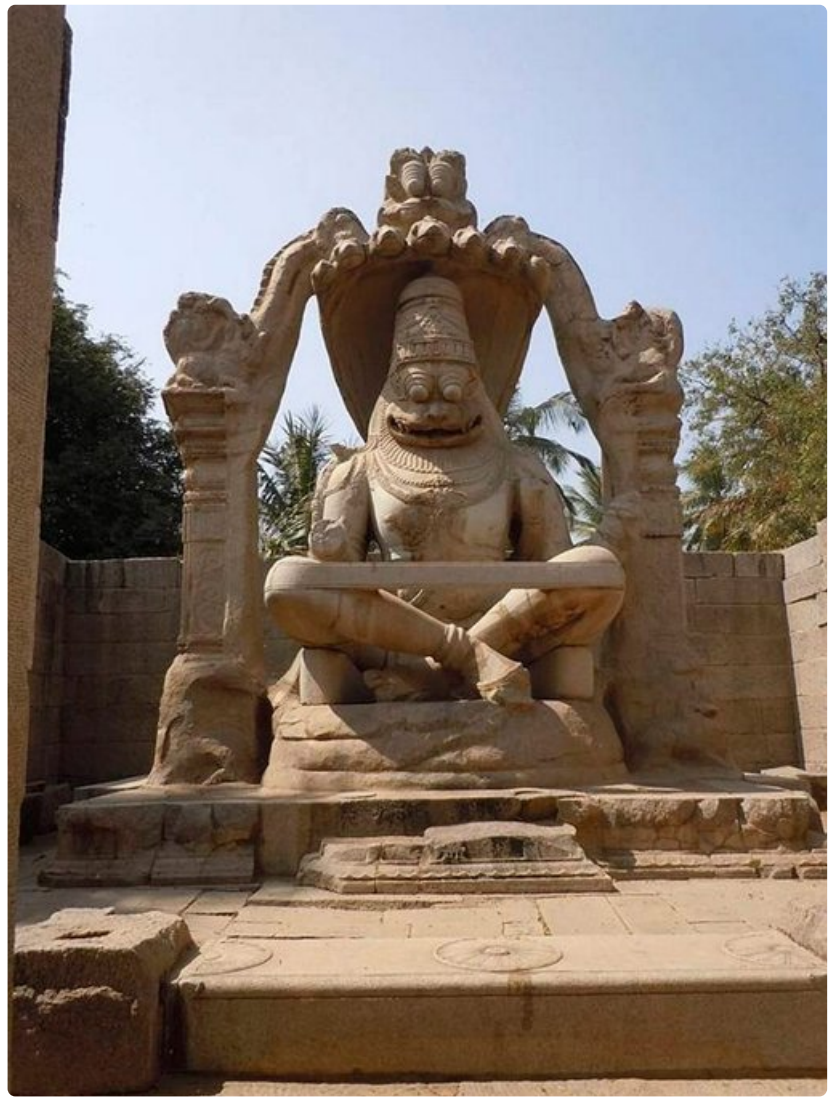
Iltapäivällä pakkauduimme bussiin kohti ruokapaikkaa. Matkalla pysähdyimme kahdelle vierekkäin sijaitsevalle pyhätyölle. Badavi Linga on mustasta kivistä tehty 3,6 metriä korkea Shivan fallistinen symboli, jonka läpi akveduktin tuoma vesi virtaa. Pyhiinvaeltajat hyväilevät symbolia vedellä ja heittävät sille kukkia. Sen vieressä on 6,7 metriä korkea Ugra Narasimhan -patsas. Se istuu pyhätyössään jooga-asennossa. Sessa-käärme suojelee sitä iskuvalmiina.

Lounaan nautimme Mango Tree -ravintolassa mangopuiden siimeksessä. Ravintola on rakennettu tasoihin polveilevaan rinteeseen. Siellä istutaan matoilla lattialla, matalien pöytien äärellä. Paikassa tarjottiin edullista kasvisruokaa. Thali on tyypillistä intialaista kasvisruokaa. Ravintolasta oli kaunis näköala läheiselle joelle, missä vesipuhvelilauma nautti makeasta ruohosta.

Lounaan jälkeen bussi vei meidät Matanga Hillin juurella olevan Hampin toisen Ganesha-patsaalle, joka on 4,5 metriä korkea yhdestä lohkarista veistetty.

Joen rannassa meitä odottivat pyöreät koriveneet. Rottinkirunkoiset ja muovipohjaiset veneet olivat kuin matalia pesuvateja. Veneeseen astuttiin yksi kerrallaan, alkaen uloimmasta laidasta. Veden pinta oli vain 10-30 senttimetrin päässä veneen laidosta. Käsiä ei saanut laittaa veteen krokotiilivaaran vuoksi. Malliltaan vanhan veneen pohja oli päällystetty eläimen nahalla.

Intialainen soutaja sai meloa hartiavoimin saadakseen veneen pysymään kulkusuunnassa ja etenemään vuolaassa virrassa. Rantamaisemat olivat komeat ja pienten temppeleiden täplittämät. Rantauduttuamme kävelimme kohti Vittala-temppeleä. Matkalla ohitimme King's Balance'n, jossa kuningas aikoinaan punnitutti itsensä. Toisessa vaakakupissa oli kultaa, timantteja ja jalokiviä. Kun vaaka näytti tasapainoa, kalleudet jaettiin papeille. Mitä tukevammassa kunnossa kuningas oli, sitä enemmän papit ja kansa saivat varoja käyttöönsä.

Vittala-temppeli on kokonaisuus pyhättöineen, halleineen, paviljonkeineen ja market-katuineen. Sen päätornia ovat monsuunit ja ajan hammas syöneet vuosisatojen aikana. Tempppelin pihalla on kaunis ja äänentoistoltaan mielenkiintoinen Musiikkipilarit-halli, jonka hoikat pilarit muuttavat musiikin sävyjä. Pihan keskellä seisovat kuuluisat kivivaunut.

Vittala-tempppelin jälkeen bussi vei meidät Malyavanta-kukkulalle, jonka tempppelin sisäpihalla syötimme apinoille pähkinöitä. Kivisellä esiintymislavalla intialainen muusikkoryhmä soitti Hare Krishnaa venäläiselle ryhmälle. Kiiptesimme kukkulan huipulle seuraamaan Hampin auringonlaskua.

Kolmantena aamuna lähdimme paluumatkalle. Hospetin aseman hämärän odotussalin lattialla nukkui peittoihin kääriytyneitä matkustajia ja kerjäläisiä. Juna saapui ajallaan. Opas oli varoittanut etukäteen, että juna on sotkuinen ja täynnä nukkuvia ihmisiä, koska se oli tullut yli yön Kolkatasta. Penkeillä ja lattioilla makasi matkustajia pitkin ja poikin. Oppaat herättelivät heitä varsin kovakouraisesti ja palauttivat meille kuuluvat paikat.

Hampin matka oli raskas, mutta kokemisen arvoinen ja jotakin aivan muuta kuin makoilu Goan hiekkarannoilla. Kolmen päivän matka maksoi noin 58 euroa.

HARRI HIETALA

